

Juryrapport BNG Nieuwe Theatermakers Prijs 2008

Vandaag wordt de BNG Nieuwe Theatermakers Prijs voor de derde keer uitgereikt. De winnares van de eerste BNG-prijs, Keren Levi, maakte met het prijzengeld een nieuwe voorstelling met de toepasselijk naam *The Prize Piece*. De voorstelling maakte afgelopen seizoen in december een tournee in Blind Date – nieuwe makers on tour. Winnares nummer twee, Laura van Dolron, zal in mei 2009 in Blind Date te zien zijn met haar ‘prize piece’, getiteld *The Idiots*.

De ‘prize pieces’ zijn uiteraard hors concours. Daarom zijn er dit jaar zeven voorstellingen ofwel 11 makers die in aanmerking komen voor de BNG Nieuwe Theatermakers Prijs 2008. Dat er een voorstelling minder ter beoordeling was, maakte het er voor de jury echter niet makkelijker op. De diversiteit in voorstellingen was wederom groot: houten hang- en sluitwerkmime (*Fantasten* van FANTASTEN), loopband muziektheater (*Roert!* van Koning Carlos), 1943 toneel (*Het innerlijkste hart* van BARR Theatergroep), zelfmoordmime (*Wraakoefening* van Daniëlle van der Ven en Joëlke Sanderse), secretariael hilariteitstoneel (*Secrétairesse* van De Zus van Roos), kinderspelmime (*Simon Says* van Sarah Ringoet) en liegen-na-de-bom-toneel (*After the end* van Domien Van Der Meiren). Toch heeft de jury unaniem een winnaar weten te selecteren.

Bij haar beoordeling heeft de jury zich ook ditmaal laten leiden door de kwaliteit van de voorstellingen in al hun facetten. Daarnaast was een belangrijk criterium de mate waarin de maker als ‘veelbelovend’ wordt beschouwd:

- Van een veelbelovende maker koestert de jury de verwachting dat hij of zij zich artistiek verder zal ontwikkelen met behoud van authenticiteit.
- Een veelbelovende maker prikkelt met zijn/haar voorstelling andere makers, het is iemand die anderen kan inspireren
- Een veelbelovende maker kenmerkt zich door oorspronkelijkheid en eigenheid zoals die in de voorstelling tot uiting kwam.
- Tenslotte speelde ook mee naar wiens nieuwe voorstelling de jury het meest benieuwd was. Die nieuwe voorstelling kan met het prijzengeld immers daadwerkelijk gemaakt worden.

Wat viel er op aan de voorstellingen die in seizoen 2007-2008 in Blind Date te zien waren? Allereerst dat er dit seizoen veel mime of beeldend theater was geprogrammeerd, drie van de zeven voorstellingen kunnen als zodanig bestempeld worden. Daarnaast waren er nog drie toneelvoorstellingen en één muziektheatervoorstelling. Deze laatste – *Roert!* – viel niet alleen op vanwege de live muziek, maar ook vanwege de intrigerende beelden, waaronder de animaties en de herhaaldelijk terugkerende loopband.

Live muziek en opvallende beelden ook in *Fantasten*. In deze voorstelling tussen een man, een vrouw en heel veel hout werd de man-vrouw verhouding verbeeld als de draaglijke lichtheid van het bestaan. In een intieme omgeving die voelde als een zolderkamer werd *Het innerlijkste hart* verteld, het ontroerende semi-autobiografische verhaal over een vrouw, die ontdekt dat zij bastaardkind blijkt te zijn. Extravert en tragikomisch daarentegen was *Secretaresse*, een lichte voorstelling die een grote publiekstrekker bleek. *Simon Says* was ook tragikomisch, zij het op geheel andere manier, omdat de spelers elkaar in dit spelletje zeer hard aanpakten, wat soms beklemmend en soms ongewild grappig uitpakte.

En dan blijven er nog twee voorstellingen over, die voorstellingen waarvan de jury het kwalitatieve gehalte het grootst vond. En dat zijn *Wraakoefening* en *After the end*. Beide voorstellingen maakten dat de juryleden op het puntje van hun stoel zaten. Beide voorstellingen waren spannend, ontroerend, maar ook beklemmend en ongemakkelijk.

Wraakoefening viel op door de mooie afwisseling van tekst en beeld naast het bijzondere gebruik van muziek. De voorstelling verwijst zijdelings naar dichteres Sylvia Plath, vertelt geen lineair verhaal, is verwarrend en vervreemdend en doet een groot beroep op het associatief vermogen van de toeschouwer. In het strak vormgegeven decor slagen Daniëlle van de Ven en Joëlke Sanderse erin om een zintuigelijk strijdtoneel op te roepen, dat afwisselend uitdagend, erotisch, spannend en poëtisch is. Ook als men de relatie met Sylvia Plath niet legt of kan leggen, blijft de voorstelling intrigeren.

After the end van Domien Van Der Meiren intrigeert ook. Deze briljante tekst is nooit eerder in Nederland geënceneerd. Het beklemmende verhaal van een man die een vrouw in een schuilkelder gevangen houdt onder het mom van “er is buiten een ramp gebeurd en ik heb je gered” is strak, natuurlijk en intelligent geregisseerd. Desalniettemin is Domien erin geslaagd de voorstelling ook een lichte, humoristische toon mee te geven.

Wat er te zeggen valt over de uiteindelijke winnaar van de BNG Nieuwe Theatermakers Prijs 2008 is dat deze een voorstelling heeft gemaakt die uniek is binnen het gehele aanbod en ook van een totaal andere soort is dan die van de eerdere winnaars.

Toch kunnen we een opvallende overeenkomst – misschien zelfs een trend – signaleren onder deze BNG-winnaars. Ook de winnaar van 2008 is namelijk van het vrouwelijk geslacht. De BNG Nieuwe Theatermakers Prijs 2008 gaat naar Daniëlle van de Ven en Joëlke Sanderse voor *Wraakoefening*.

